

ශ්‍රී ලංකා සාම සාකච්ඡා හැලෙහැස්පීම් මධ්‍යගේ තවත් වටයකට ඇදේදී යයි

Sri Lankan peace talks stagger on to another round

විශේෂ ඩියරු විසිනි

2006 ජූනි 25

ශ්‍රී ලංකා ආන්ඩ්‍රුව සහ දෙමල රේලම ව්‍යුත්ති කොට් (එල්ට්‍රීටීර්) සංවිධානය අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ පැවති දෙදින සාකච්ඡා -- තෙවසරකට ආසන්න කාල පරිවිශේෂයක දී ප්‍රථම වරට පැවති සාකච්ඡා -- බ්‍රහස්පතින්දා කිසිදු සැලකිය යුතු මට්ටමේ එකතාවකින් තොරව බිඳු වැටුනි. කෙටි නිල නිවේදනයක් මගින් ප්‍රකාශ කෙරුණේ, 2002 දී අත්සන් කෙරුනු වත්මන් සටන් විරාම ගිවිසුම් ආරක්ෂා කිරීමටත් අප්‍රේල් 19-21 දිනවල යැලින් රස්වීමටත් දෙපාර්ශ්වය ම එකත වූ බව සියලු යුතු ය.

නොර්වේෂයානු පහසුකම් සැලැස්වීමේ කන්ඩායමේ ප්‍රධානී එරික් සොල්හේයිම් මාධ්‍යවලට මෙසේ පැවතීය: "මෙය මා බලාපොරොත්තු වූ තත්ත්වයට වඩා ඉහළ දෙයකි. විශ්වාසය ගොඩනැගි තිබේ." එහෙත් සොල්හේයිම් එවත් ප්‍රතිඵලයක් බලාපොරොත්තු වූ තත්ත්වයට වඩා ඉහළ දෙයක් ලෙස පිළිගැනීම ම මෙළුරගුණ ලාගෙන පැවති සාකච්ඡා කෙතරම් නම් තියුණු මටවමක පැවති ද යන වග පිළිබඳ ඇගැනුමකි. සටන් විරාමය ආරක්ෂා කිරීමටත් යලි හමු වීමට එකත්වීමටත් දෙපාර්ශ්වය අසමත් වී නම් විකල්පය වනවා ඇත්තේ ප්‍රවත්ත් වූ තියා උත්සන්න වී පරිපූර්න යුද්ධයක් කරා යලි ඇද වැටීම සියලු යුතු එකතාවකට නොපැමිනි බවයි.

නොවැම්බර 19 මහින්ද රාජපක්ෂ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපති ලෙස ජය ගැනීමේ පටන් මේ දක්වා පැවති මාස තුනක කාලය තුළ, මිලිටරි හටයන්, එල්ටීර් සටන්කරුවන් සහ නිලධාරීන්, සිවිල් වැසියන් සහ ආන්ඩ්‍රුවට සම්බන්ධිත පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම්වල සාමාජිකයන් ඇතුළු 200කට වැඩි සංඛ්‍යාවක්, රෙක සිට කළ පහරදීම්වල දී හා සාතනවල දී මරා දමා ඇත. බලගතු ජාත්‍යන්තර පිඩිනය යටතේ, දෙපාර්ශ්වය ම, දැවැන් 20 අවුරුදු සිවිල් යුද්ධය යලි ඇවිලුවීමෙන් වලකනු ලැබේ, දීස්ක කටුක විවාදයකින් පසුව, ජ්‍යෙෂ්ඨ සාකච්ඡා පැවැත්වීමට එකත විය.

සාකච්ඡා හමාර වීමෙන් පසුව, දෙපාර්ශ්වය ම තමන් ජයග්‍රහනයක් අත්පත් කර ගත් බව කියාපැවේ ය. සිය ප්‍රවත්ත් සාකච්ඡාවේ ප්‍රකාශක රෝගී සාකච්ඡා තුළ දී එම ලියවිල්ල සහාගත කිරීමේ ප්‍රක්ෂාපකාරී අභිප්‍රායකින් යුත්තව සිටියේ ය. සාකච්ඡා පැවැත්වීය යුත්තේ පවතනා සටන් විරාමය මුළුමනින් ම වූ තියාවට දුම්ම පිළිබඳව පමනක් යැයි එල්ටීර් නැවත තැවත් අවධාරනය කොට තිබුනි.

බෝගාල්ලාගම ප්‍රකාශ කලේ, "පැහැරගැනීම් හා සාතන තතර කිරීමට එල්ටීර් එකත කරවා ගැනීමෙන් තම කන්ඩායම සාර්ථකත්වයක් අත්පත් කර ගත් බව සිය. එල්ටීර් ප්‍රධාන සාකච්ඡාකරු ඇත්ත්වන් බාලසිංහම් අවධාරනය කලේ, සටන් විරාමයට ගරු කිරීමටත් හමුදා-පාලන ප්‍රදේශවල කියාත්මක වන පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම නිරාපුද කිරීමටත් ආන්ඩ්‍රුව එකත වී ඇති බැවින් සාකච්ඡා "ජයග්‍රහනයක්" බව සිය.

යාපාර්ශ්වය නම්, දෙපාර්ශ්වයේ ආරම්භක ප්‍රකාශ තුළ පැහැදිලි වූ කොලඹ ආන්ඩ්‍රුව සහ එල්ටීර් අතර පවතනා ප්‍රුජල් පරතරය, පට්‍ර කිරීමෙහි ලා සාකච්ඡා මගින් කිසිවක් සිදු නො වූ බව සිය. සාකච්ඡාවලින් පසුව මාධ්‍ය ඉදිරියේ එකාබද්ධව පෙනී සිටීම මුවන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේ මගින් තහවුරු කෙරුණේ දොරගුණ ලාගෙන පැවති සාකච්ඡාවල දී කිසිදු සැලකිය යුතු එකතාවකට නොපැමිනි බවයි.

සාකච්ඡාවලට පෙරාතුව, ශ්‍රී ලංකා ආන්ඩ්‍රුව පැහැදිලි කලේ, තමන්ට සටන් විරාමයේ පරිපූර්ණ සංශෝධනයක් අවශ්‍ය බව සිය. රාජපක්ෂ නොවැම්බර ජනාධිපතිවරනයෙන් ජයගත්තේ ජනතා ව්‍යුත්ති පෙරමුන (ජව්පෙ) සහ ජාතික හෙල උරුමය යන සිංහල අත්තවාදී පක්ෂ දෙකෙහි පිටුබලය සහිතව ය. සිය සහයෝගයට ගෙවිය යුතු මිලෙහි කොටසක් ලෙස, ජව්පෙ හා හෙල උරුමය අවධාරනය කර සිටියේ, සටන් විරාම ගිවිසුම් ශ්‍රී ලංකා මිලිටරියේ තත්ත්වය ගක්ති මත් කරන ආකාරයේ සැලකිය යුතු වෙනස්කම්වල හා ජනතා කිරීම ඇතුළුව, එල්ටීර් එරෙහිව වඩා තදබල ආස්ථානයක් ගත යුතු බවට සිය.

පසුගිය සතියේ කොලඹ ප්‍රවත්පත් වාර්තා කළ පරිදි, ආන්ඩ්‍රුව සටන් විරාම ගිවිසුම් සංශෘධිත කෙටුම්පතක් සකසා ජ්‍යෙෂ්ඨ සාකච්ඡා තුළ දී එම ලියවිල්ල සහාගත කිරීමේ ප්‍රක්ෂාපකාරී අභිප්‍රායකින් යුත්තව සිටියේ ය. සාකච්ඡා පැවැත්වීය යුත්තේ පවතනා සටන් විරාමය මුළුමනින් ම වූ තියාවට දුම්ම පිළිබඳව පමනක් යැයි එල්ටීර් නැවත තැවත් අවධාරනය කොට තිබුනි.

ආන්ඩුවේ සාකච්ඡා කන්ඩායමේ ප්‍රධානී නිමල් සිරිපාල ද සිල්වාගේ ආරම්භක ප්‍රකාශය වනාහි සටන් විරාමය සංශෝධනය කළ යුතු බවට කළ සම්මුති විරහිත ප්‍රකාශයකි. ඔහු සිය කතාව ආරම්භ කළේ පවත්නා ගිවිසුම “අපගේ ව්‍යවස්ථාවට හා නීතියට පටහැනී” බව “අවධාරණය කරමින්”. “තව දුටත්, එය ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ ස්වේච්ඡා හා හොමික අධ්‍යක්ෂකතාවට හානිකර ය.” සටන් නතර කිරීමෙන් “ජනතාවට සමහර වාසි” ලැබුණු බව පිළිගැනීමෙන් පසුව, ඔහු මෙසේ ප්‍රකාශ කළේ ය: “ගිවිසුමෙන් ඇති කෙරුණු නිශ්චිත දුරුණු විෂමතා නිවැරදි කරන ලෙස අපි යෝජනා කර සිටිමු.”

ද සිල්වා ර්ලගට යොමු වූයේ සටන් විරාම ගිවිසුම උල්ලෙසනය කළ අවස්ථා මාලාවක් සම්බන්ධයෙන් එල්ටීටීරය හෙලාදුකීමට සි. එවායින් බොහෝමයක් මුළුමතින් ම සාක්ෂි විරහිත වේද්දනා ය. ඔහුගේ කතාවෙන් ගනන් බැලුනේ, මොන යම හෝ බැයෑරුම් සාකච්ඡාවකට වේදිකාව සැකසීමට වඩා ශ්‍රී ලංකාවේ ආන්ඩුවේ වර්ගවාදී සායන්ට ආයාවනා කිරීමට සි. කොලඹ දී, රාජපක්ෂ, ජව්වෙප ඉහළ නායකයන් වන සෝමවංශ අමරසිංහ සහ විමල් විරවංශ සමග සම්පාදනයෙන් මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානයේ” සිට වන්දීකා හරහා සාකච්ඡාව දිග භැරෙන අපුරු නිරික්ෂනය කරමිනි.

සිය මිලිටරි භැංකියාවන් වැඩි දියුණු කර ගැනීම එනිස සටන් විරාමය යොදා ගැනීම, සටන් විරාම ගිවිසුම අනෙක වාරයක් උල්ලෙසනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු වීම, ලමා සොල්දායුවන් බදවා ගැනීම, හිටපු ශ්‍රී ලංකා විදේශ අමාත්‍ය ලක්ෂ්මීන් කුදාරගාමර මරා දූම් ඇතුළු සාතන සහ මුස්ලිම් ජනයාගේ අයිතින් ඇතුළු ප්‍රජාතන්ත්‍ර අයිතින් උල්ලෙසනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද සිල්වා එල්ටීටීරයට වේද්දනා කළේ ය. හමුදාව පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම් සමග සහයෝගීව ක්‍රියා කරන බවට එල්ටීටීරය කළ පැමිනිලි සලකා බැලීම පවා ප්‍රතික්ෂේප කළ ඔහු අවධාරණය කළේ ජනාධිපති රාජපක්ෂ “අපගේ රෙටි සැම කොටසක ම කිසිදු වෙනස්කමකින් තොරව නීතිය හා සාමය ආරක්ෂා කිරීමට කැප වූ ඇති බවට සි.

ශ්‍රී ලංකා සන්නද්ධ හමුදාවන් සහ ඒ හා බැඳී ඇති පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම් මෙන් ම, එල්ටීටීරය ද උල්ලෙසනයන් හා සාතන සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු බවට කිසිදු සැකයක් නැත. එහෙත් සාක්ෂිවලින් තොර වේද්දනා මැතිරීම මගින් ගනන් බැලුනේ, මොන යම හෝ හෝ අරපවත් සාකච්ඡාවකට මාවත සැකසීමට වඩා එල්ටීටීරය හිතාමතාම සතුරු කර ගැනීම සි. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා ආරක්ෂක හමුදාවන් පසුගිය මාස තුන තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍ර අයිතින් විවෘතව ම උල්ලෙසනය කිරීමෙහි -- පුදේ වටලා සෝදීසි මෙහෙයුම් කොට

සිය ගනන් දෙමල ජනයා අත්අඩංගුවට ගැනීමෙහි සහ විරෝධතා පෙළපාලිවලට වෙති තැබීමෙහි -- නිමග්නව ඇත යන්න ප්‍රසිද්ධ කරුනාකි.

සාකච්ඡාව දිග භැරුණු ආකාරය පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රසිද්ධ කොට නැති මුත්, ද සිල්වාගේ කතාව සාකච්ඡා බිඳ වැටීමේ අවස්ථාවට ගෙන ආ බවට සැම ඇගැවුමක් ම පවතී. සටන් විරාම ගිවිසුම වෙනස් කිරීම ගැන ආන්ඩුව අවධාරණය කළ හොත් තමන් සාකච්ඡාවලින් ඉවත් වන බවට එල්ටීටීර නියෝජිත කන්ඩායම තරජනය කළ බව බාලසිංහම් පසුව මාධ්‍යවලට පැවසීය. “පලමු දිනයේදී, සටන් විරාමය සම්ලෝචනය හෝ සංශෝධනය කිරීම සාකච්ඡාවට ගැනීමට ආන්ඩුවට අවශ්‍ය වූ බැවින් න්‍යාය පත්‍රය ගැන එකගතාවකට පැමිනීමට අපට නොහැකි වය. අපි ද්‍රුඩ් ලෙස එයට එරෙහි වූයෙමු.” යැයි ඔහු පැවසීය ය.

තමන් සිය විරුද්ධ පාර්ශ්වයට මෙසේ පැවසුවේ යැයි බාලසිංහම් කියා පැවේය: “මිල සටන් විරාම ගිවිසුමේ වලංගු හාවය ගැන ප්‍රශ්න කරන්නේ නම්, අපි ඉවත් වන්නෙමු.” මේ අවස්ථාවේදී, ආන්ඩුවේ නියෝජිත කන්ඩායම අවදානම් තත්ත්වයෙන් අඩයක් පසුපසට ගෙන සිය ද්‍රුඩ් ආස්ථානය අතහැර බවක් පෙනී යයි. විකල්ප සටන් විරාම ලියවිල්ලක් සහාගත නොකෙරුණු අතර ඉන් අනතුරුව පැවති සාකච්ඡා පවත්නා ගිවිසුම ක්‍රියාවට දුම්ම සහතික කර ගැනීම පිළිබඳව කේත්දැග විය.

බාලසිංහම්ගේ ආරම්භක කතාව නිශ්චිත කරුණුවලට යොමු විය. එල්ටීටීර විරෝධී පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම් නිරායුධ කිරීම, සිවිල් වැසියන්ට කෙරෙන හිරිහැර නතර කිරීම, දිවර කටයුතුවලට පනවා ඇති තහංචි ලිහිල් කිරීම සහ ආගමික ස්ථාන, පාසල් ගොඩනැගිලි හා පොදු ගොඩනැගිලි යනාදියෙන් හමුදා ඉවත් කිරීම ඇතුළු ආන්ඩුව කිසිදාක ක්‍රියාවට දමා තැති වගත්ති මාලාවක් ම ඔහු 2002 සටන් විරාම ගිවිසුමෙන් උප්‍රාද්‍යක්වී ය.

2003 අප්‍රේල් මස මින් පෙර පැවති සාකච්ඡා බිඳවැටීමෙන් අනතුරුව බාලසිංහම් මෙසේ සටහන් කළේ ය: “දෙමල පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම්වල ප්‍රවත්ත්ව ක්‍රියා අපගේ කේඛරවරුන්ට හා ආධාරකරුවන්ට එරෙහිව එල්ල කෙරුණු ජරා කැරලිකාරී යුද්ධයක රුපාකාරය තුළ උත්සන්න වී ඇත. එය වනාහි ශ්‍රී ලංකා සන්නද්ධ හමුදාවන් දෙමල සන්නද්ධ කන්ඩායම් සමග ක්‍රියාකාරීව සහයෝගී වූ සෙවනැලි යුද්ධයකි.” ආන්ඩුවට හිතුති මෙම සන්නද්ධ කන්ඩායම්වල ක්‍රියාකාරකම් ගැනක් විශේෂයෙන් ම ශ්‍රී ලංකා මිලිටරි මත්ත්ව සේවාවන් සමග මුවන්ට පවත්නා සම්පාදනය ගැනත් “ස්විස්තර වාර්තාවක්” ඔහු ඉදිරිපත් කළේ ය.

“සන්නද්ධ දෙමල පැරා-මිලිටරි කන්ඩායම්වල පැවැත්ම අව්වාදාත්මක කරුනක් යැයි මහු ප්‍රකාශ කළේ ය.

ශ්‍රී ලංකා හමුදාව පාසල්. රජයේ කාර්යාල සහ ආගමික ස්ථාන යනාදියෙන් ඉවත් වීමට අපොහොසත් වී ඇති බවත් සිය නිවාස, ව්‍යාපාරික ස්ථාන සහ ඉඩකඩ්විලින් පලවා හැරැනු දස දහස් සංඛ්‍යාත ජනයා ආපසු එම ස්ථාන කරා යාම වලකා ගෙන සිටීමින් යාපන අර්යද්ධීපයේ විශාල ප්‍රදේශ අධි ආරක්ෂක කළාප ලෙස දිගටම පවත්වා ගෙන යන බවත් බාලසිංහම් නිරික්ෂණය කළේ ය. “යාපනයේ නිවාස හිමියන් 28,830ක් ඔවුන්ගේ නිවාසවලින් බලාත්කාරයෙන් පලවා හැර තිබෙන බවත් අක්කර 13,000ක සාරවත් ගොවීම් ඔවුනට අහිමි කොට ඇති බවත් පෙන්වා දෙන “අධි ආරක්ෂක කළාපවල මානුෂා වියදම්” යන මැයෙන් යුත් ලියවිල්ලක් මහු ඉදිරිපත් කළේ ය. “අධි ආරක්ෂක කළාප නිරමානය කිරීම ප්‍රමුඛ 20,000ක් දරිද්‍රාවට ඇදි දමා ඇති අතර ඔවුනු දශකයක් තිස්සේ සරනගත කදුටුරුවල හා සූඛසාධන මධ්‍යස්ථානවල අපා දුක් විදිමින් සිටිති.”

බාලසිංහම්ගේ සන්සන්දනාත්මක පාලිත ප්‍රවිෂ්ටිය මගින් පිළිබුම් කෙරෙන්නේ එක්සත් ජනපදය සහ සෙසු මහ බලවතුන් විසින් එල්ටීරීරිය හිර කරනු ලැබ ඇත යන කරුන යි. 2002 දී සාකච්ඡා සඳහා එකග වී වෙනම දෙමල ර්ලම් රාජ්‍යයක් පිළිබඳ සිය ඉල්ලීම අතහැර දැමු එල්ටීරීරි නායකත්වය බලාපොරොත්තු වූයේ සිංහල හා දෙමල පාලක ප්‍රහුන්ට කම්කරු පන්තිය එකාබ්දීව සුරාකුමේ ඉඩකඩ්වා දෙන ආකාරයේ බලය බෙදා ගැනීමේ සම්මුතියකට කොලඹ ආන්ත්‍රික සමග එලක්ම යි. ඒ වෙනුවට, 2003 දී සාකච්ඡා බිඳ වැටී, එල්ටීරීරිය දේශපාලනිකව කිසිවකට අයිති නැති භූමියක අතරම් කෙරී ඇත. එනම්, සාම සම්මුතියකින් තොරව සහ අනෙක් අතට යුද්ධයෙන් ද තොරව, මිලිටරියේ අඛන්ඩ ප්‍රකෝෂකරයන්ට යටත් කෙරී ඇති තත්ත්වයකි.

පරිභානියට පත් වන සමාජ කොන්දේසී සහ ඔවුන් පනවන බුදු හේතු කොට ගෙන එල්ටීරීරිය සාමාන්‍ය දෙමල ජනයාගේ වැඩෙන වෙරයට මුහුන දී ඇති. මෙම තත්ත්වයට එය ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත්තේ, දෙමල ජනතාවගේ “එක ම නියෝජිතයා” බවට තමන් කරන තිස් කියාපූම පවත්වා ගෙන යනු පිනිස, මත වන මොන යම් හේ විරැදුෂ්‍යතාවයකට එරෙහිව රුදුරු ලෙස කඩා පැනීම මගිනි. කොලඹ දේශපාලන සංස්ථාපිතය මෙන් ම, එල්ටීරීරිය ද සිය සමාජ පදනම රක ගනු වස් වාර්ගික ආතතීන් තිකාමනාම අවුස්සා තිබේ. එහි ප්‍රතිචාර වී ඇත්තේ, රට යළි යුද්ධය කරා ඇදි වැටීමේ තරජනය මතු කරමින්, එල්ටීරීරිය සහ ආන්ත්‍රිකවට සම්බන්ධ කන්ඩායම් එල්ල කරන ප්‍රභාර හා ප්‍රතිප්‍රභාර වකුය උත්සන්න වීම යි.

ඡ්‍රීනිවා සාකච්ඡාවල ප්‍රතිචාරය ශ්‍රී ලංකාව තුළ සහ ජාත්‍යන්තරව ප්‍රයාසවට ලක්ව ඇති ආකාරය විස්තර කළ හැක්කේ සාවදා ගුහවාදයක් ලෙස පමනි. ස්විස්ටර්ලන්ත රාජ්‍යතාන්ත්‍රිකයේ සාකච්ඡාවේ ප්‍රතිචාර සාදරයෙන් පිළිගෙන ර්ලග සාකච්ඡා වටය එලඹින තෙක් බලා සිටිති. කොලඹ කොටස් වෙලද පොල සාකච්ඡාවේ ප්‍රතිචාර දක්වමින් සියයට එකකින් ඉහළ නැංගේ, ආර්ථිකව විනාශකාරී යුද්ධය අවසානයකට ගෙන ඒමක් පිළිබඳව ව්‍යාපාරික කව තුළ පවත්නා බලාපොරොත්තු පිළිබුම් කරමිනි. ලංකා වෙලද මන්බලයේ සහාපති දේව රුදිග, සටන් විරාමය ආරක්ෂා කරමින් තව දුර සාකච්ඡා පැවැත්වීමේ තීන්දු විස්තර කළේ “ඉතා ධනාත්මක් වර්ධනයක් ලෙස ය.

“ප්‍රතිචාරය සතුවුදායකයේ යන මැයෙන් අද බෙවිල මිර්ර පත්‍රයේ පල වූ කතුවැකිය මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය: “ඡ්‍රීනිවා සාකච්ඡාවල දී අත්පත් කර ගැනුනු සාර්කත්වය පිළිබඳ ප්‍රවත දන ගත් කළ මෙරට බොහෝ ජනයා සැනසුම් සුසුමක් හෙළන්ට ඇත.” පලමු දිනයේ දී සාකච්ඡා බිඳ වැටීමේ අද්දරට යාමේ සිද්ධියට වතු ලෙස සැදුහුම් කරමින් එය තව දුරටත් මෙසේ කියා සිටි: “කෙසේ වෙතත්, මතෙක් විකින්සාවේ දී රෝග සුව කිරීමේ ක්‍රියාදායක් ලෙස පවා නිරදේශ කෙරෙන අන්‍යාසයක් වන, මෙලෙස විවෘතව හා අවංකව දුක්ගැනවිලි ප්‍රකාශ කිරීමෙන් පසුව, සාකච්ඡා ක්‍රියාවුවලින් අඩු මාවතක් මිස්සේ යොමු කිරීමෙහි ලාකතාබහ සමත්ව ඇත යන්න වාසනාවන්ත කරුනකි.

කෙසේ වෙතත්, සාමාන්‍ය ශ්‍රී ලංකාකිකයන්ට නම් උත්සවාකාරයේ සැමැරිමට කිසිවක් නැති. බලය බෙදා ගැනීමේ සැකැස්මක ප්‍රකාශිත අරමුණු අවසානයේ සාක්ෂාත් කර ගැනුනු විටක පවා, දෙමල, සිංහල හේ මුස්ලිම් වැඩි කරන ජනතාවගේ දිශේෂ සම්පන්න ජ්වන කොන්දේසී සහ ප්‍රජාතන්ත්‍ර අයිතින් පිළිබඳ එකදු අහිලාජයක් වත් ඉටු වන්නේ නැති. ඡ්‍රීනිවා සාකච්ඡා මගින් පැහැදිලි කෙරෙන ලෙස ම, එවත් ගිවිසුමක් යුත්කරනාවන්ගෙන් හෙන වනු ඇති.

ප්‍රසුහිය අඩ සියවසක කාලය තිස්සේ, ශ්‍රී ලංකාවේ දහැන්වරය, කම්කරු පන්තිය හේද කොට සිය පාලනය වාරු කර ගනු පිනිස සිංහල අධිපතිවාදය මත පාදක වී තිබේ. දේශපාලනය තිස්සේ වෙනස්කම් කිරීම් පිළිබඳව දෙමල ජනයාගේ අසහනය හා වෙරය මගින් උපත ලැබූ එල්ටීරීරිය කිසිදු විකල්පයක් ඉදිරිපත් කිරීමට අසමත් ය. දෙපාර්ශ්වය ම වාර්ගික දේශපාලනය තුළ ගිලි පවතින්නේ, මොන යම් හේ බලය බෙදා ගැනීමේ ගිවිසුමකට වඩා යුද්ධයට ඇති ඉඩකඩ්වා කරමිනි.

මෙම සතියේදී, ජ්‍යෙනිවාහි සාකච්ඡා යන අතරතුර පවා, දිවයිනේ තව දුරටත් සාතන සිදු විය. සිය සාමාජිකයෙකුගේ මරනය සිදු කරමින්, මධ්‍යමපුද්‍ර දිස්ත්‍රික්කයේ සිය මුර පොලකට එල්ල කළ ප්‍රහාරයකට මිලටරිය සම්බන්ධ යැයි එල්ටීරිය වෙදනා කළේ ය. හමුදාව එම සිද්ධිය ගැන තමන් කිසිවක් නොදන්නා බවට තරයේ ප්‍රකාශ කර සිටි අතර, එම දිස්ත්‍රික්කයේ ම මූස්ලිම වැසියක සාතනය කිරීම පිළිබඳව පෙරලා එල්ටීරියට වෙදනා කළේ ය.

කොලඹ පල කෙරෙන සන්ධි වයිමස් පත්‍රයේ ආරක්ෂක ලියුම්කරු අදහස් දක්වා ඇති පරිදි¹ යුද්ධයේ අවතාරය, අඩු ගනනේ අප්‍රේල් 19 දා තෙක්, පහව ගොස් ඇති සෙයක් පෙනී යයි. එහෙත් එකිනෙකා සමග සිනහ වෙමින්, දෙපාර්ශ්වය ම යුද්ධය සඳහා වූ සිය සූදානම දිගට ම ගෙන යනු ඇති.²